

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 435/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r. o., Drobného 22, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Arendackým, Železničiarska 3192/13, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 785/2014 z 20. novembra 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 255/2015 z 27. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r. o. (ďalej len

„sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 785/2014 z 20. novembra 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 255/2015 z 27. januára 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní pred všeobecnými súdmi je vedený spor o určenie vlastníckeho práva. Sťažovateľka sa v spore domáhala prístúpenia do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, čo odôvodnila skutočnosťou, že je jeho veriteľom. Okresný súd uznesením nepripustil vstup sťažovateľky do konania. Proti rozhodnutiu okresného súdu sa sťažovateľka odvolala. Krajský súd prvostupňové rozhodnutie napadnutým uznesením potvrdil. Sťažovateľka následne podala vo veci dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

Sťažovateľka je toho názoru, že „[s]voje rozhodnutie odvolací súd odôvodnil tým, že z dikcie ust. § 93 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že podmienkou prípustnosti vedľajšieho účastníka do konania je existencia jeho právneho záujmu na výsledku konania. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka, teda jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva.

Vedľajší účastník existenciu svojho právneho záujmu na výsledku konania odôvodňuje svojím postavením veriteľa odporcu. Súd konštatuje, že len samotné postavenie vedľajšieho účastníka ako veriteľa odporcu nepreukazuje existenciu právneho záujmu. Postavenie vedľajšieho účastníka voči odporcovi zostane bez ohľadu na výsledok konania nezmenené. K zmene dôjde jedine v otázke prípadného sťaženia vymožitelnosti pohľadávky, čo už predstavuje prekážku faktického charakteru.

... napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

... V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že postavenie vedľajšieho účastníka nadobudol už oznámením svojho vstupu do konania v tejto pozícii (NS SR, R57/2009). Sťažovateľ v predmetnej veci svoj vstup do konania riadne oznámil a týmto okamihom sa stal vedľajším účastníkom so všetkými procesnými právami a povinnosťami k tomuto postaveniu prislúchajúcimi.

Najvyšší súd SR a rovnako Krajský súd v Bratislave mu svojim nesprávnym výkladom právnych predpisov tieto procesné práva odňal, resp. znemožnil mu ich riadne využitie ... .

... V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje taktiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, č.k. 3 Cdo 319/09, v ktorom Najvyšší súd SR práve v konaní o určenie vlastníckeho práva proti dlžníkovi jednoznačne priznal postavenie vedľajšieho účastníka aj veriteľovi dlžníka, a to práve s poukazom na konštatovanie, že predpokladom prípustnosti vedľajšieho účasti v konaní je právny záujem toho, kto chce vstúpiť do konania, na výsledok sporu, pričom takýto záujem má ten, právne postavenie ktorého bude rozhodnutím súdu priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené. V spomínanom konaní rovnako ako aj v prejednávanej veci veriteľ odvodzoval svoj právny záujem z toho, že rozhodnutie súdu vo veci má bezprostredný vplyv na masu majetku, z ktorej je možné uspokojiť veriteľovu pohľadávku a Najvyšší súd SR uznal, že zmena majetkovej masy má bezprostredný vplyv na právne postavenie veriteľa.“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka poukazuje na judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu na podporu svojich tvrdení a prechádza k vlastnému výkladu príslušných ustanovení zákona až po spochybňovanie samotného žalobného návrhu.

Keďže podľa názoru sťažovateľky z odôvodnenia najvyššieho súdu nie je úplne zrejmé, „či súd odmietol dovolanie najmä z dôvodu, že toto nebolo prípustné, pretože nesprávnym právnym posúdením postavenia vedľajšieho účastníka nemôže dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, alebo z dôvodu, že dovolanie nebolo prípustné, pretože vedľajší účastník nemá právny záujem na výsledku sporu“, sťažovateľka z opatrnosti namieta porušenie svojich práv aj napadnutým uznesením krajského súdu.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 255/2015 z 27. januára 2016 a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 785/2014 z 20. novembra 2014 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenia zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Podstatou sťažnosti je námietka porušenia práva na súdnu ochranu z dôvodu, že sťažovateľke nebolo napadnutými uzneseniami priznané postavenie účastníka konania v spore pred všeobecnými súdmi. Podľa názoru sťažovateľky všeobecné súdy nesprávne interpretovali ustanovenie § 93 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok

v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), čo v konečnom dôsledku dospelo k tomu, že sťažovateľka si v súdnom konaní nemohla uplatniť procesné práva.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ďalej podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri

rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v sťažnosti neuvádza žiadnu ústavnoprávne relevantnú námietku, ktorá by mala svedčať v prospech záveru o porušení jej označených práv. Svoju argumentáciu založila výlučne na tvrdení o nesprávnej interpretácii zákonnej úpravy vedľajšieho účastníctva v Občianskom súdnom poriadku.

Krajský súd sa po vysporiadaní s namietanou judikatúrou v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia v zmysle § 219 ods. 1 OSP stotožnil s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého sťažovateľka ako veriteľ odporcu nijakým spôsobom nepreukázala právny záujem na výsledku konania, pretože výsledok konania nie je spôsobilý ovplyvniť jej postavenie (veriteľa odporcu) a v konaní chce hájiť iba svoj majetkový záujem. Tento súd bol viazaný právnym názorom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 201/2014, na základe čoho založil svoje stanovisko.

Najvyšší súd sa v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia správne venoval najmä výkladu „právneho záujmu na výsledku sporu“, pričom dôvodil zmyslom a účelom vedľajšieho účastníctva, ktorým je podľa názoru najvyššieho súdu nielen ochrana záujmov tretích osôb, ale zároveň aj ochrana záujmov hlavného účastníka konania, na ktorého stranu vedľajší účastník pristúpil, a pomoc tomuto účastníkovi konania v zmysle posilnenia jeho postavenia (s cieľom dosiahnutia víťazstva v spore). Prezentovaný materiálny záujem sťažovateľky na výsledku sporu vyhodnotil najvyšší súd za nepostačujúci, keďže podľa jeho názoru nešlo o záujem s priamym dopadom na hmotné

právo. Teda v okolnostiach prípadu výsledok sporu nevedel ovplyvniť hmotnoprávne postavenie sťažovateľky ako veriteľa odporcu.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretovali a aplikovali ústavne konformným spôsobom, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Uvedený záver podporuje aj ustálená judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

V súvislosti s namietanými rozhodnutiami najvyššieho súdu a ústavného súdu v obdobných veciach, z ktorých sťažovateľka vyvodzuje potrebu rozhodnúť v jej prospech, ústavný súd pripomína tiež jeho konštantnú judikatúru, podľa ktorej mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená najvyššiemu súdu. Okrem toho vývoj právnych názorov všeobecných súdov v právne obdobných prípadoch nemožno automaticky stotožňovať s porušením základného práva na súdnu ochranu, pokiaľ je prípadná odlišnosť týchto právnych názorov založená na racionálnej právnej argumentácii. Je pritom vecou (a najmä povinnosťou) vo veci konajúcich všeobecných súdov vysporiadať sa nielen so zákonnosťou, ale aj ústavnosťou svojich rozhodnutí (čl. 144 ods. 1 ústavy, m. m. III. ÚS 595/2012). Preto aj ústavný súd posudzuje každý prípad jednotlivo s osobitným zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

a napadnutým rozsudkom krajského súdu nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch v nej uvedených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016